

Expedient núm. 1/2013

ASSUMPTE

Escrit de queixa de la presidenta de la Associació Inter-SOS pel contingut de les notícies, publicades per **El Punt-Avui** i **Diari de Girona**, sobre la troballa de restes humanes a un bosc de Pont de Molins i la possible relació amb la desaparició d'un jove al juny de 2011.

ANTECEDENTS

A gener de 2013 van ser trobats a un bosc de Pont de Molins, cremat pel gran incendi de l'estiu passat a l'Empordà, ossos humans escampats per una zona de bosc. Tant El Punt-Avui com Diari de Girona es varen fer ressò d'aquesta notícia amb gran profusió de detalls i fent èmfasi en la possibilitat de que es tractés de les restes d'un jove de 25 anys de Pont de Molins, desaparegut el juny de 2011. Tant un com l'altre diari donen detalls del desaparegut, el seu nom, el seu defecte físic (invident), i les circumstàncies de la desaparició.

En un escrit signat el 17 d'abril de 2013, la Sra. Flor Bellver, presidenta de Inter-SOS (Associació de familiars de persones desaparegudes), es dirigeix al CIC formulant una queixa amb els següents termes:..... *Tots sabem que la INFORMACIÓ ÉS UN DRET, però en aquest cas la família es va assabentar pels mitjans i, aquest fet només va afegir dolor i més dolor a la seva situació i en els esmentats articles apareixen els noms i cognoms de la persona desapareguda i no les inicials com és habitual. D'altra banda, i encara que aquests fets són, sortosament, molt puntuals, és la nostra responsabilitat com Associació de Famílies de Persones Desaparegudes intentar vetllar pels drets tant de la persona desapareguda com de les seves famílies. Segons la nostra opinió en aquests escrits s'han vulnerat els articles sisè i novè del Codi Deontològic.*

AL-LEGACIONS

El Sr. Xevi Sala, director d'El Punt Avui a les comarques gironines, al·lega, a petició del Consell, que no s'han vulnerat els esmentats articles, amb els següents arguments: *"Des del primer moment es van contrastar directament les dades del cas amb la família de S. S. (amb l'associació que motiva la queixa, no), tal com es pot comprovar en el mateix redactat del tema, en el qual fins i tot es reproduïxen declaracions de la seva mare, I. M.. Quan a l'ús de les inicials, crec que encara hauria estat més problemàtic que no pas emprar la identitat completa, perquè això podia provocar una alarma innecessària en altres famílies que es troben en una situació similar. Es aquest sentit, cal tenir en compte que va ser la pròpia associació que ara presenta la queixa (Inter-SOS) la que va facilitar la identitat del jove a l'agència de notícies ACN, que nosaltres vam fer servir com a una de les fonts per a la confecció de la notícia".*

El Diari de Girona no ha donat fins a la data resposta al requeriment del Consell.

PONÈNCIA

1.- La identificació del desaparegut. Inter-SOS es queixa de que a les dues notícies s'hagi donat el nom complet del desaparegut i no solament les inicials com és habitual, diuen, vulnerant-se d'aquesta manera el dret a la intimitat. Tot i que l'al·legació del director d'El Punt-Avui sobre aquest punt, en el sentit de que l'emprar les inicials hauria estat més problemàtic per la probabilitat de provocar alarma en altres famílies en situacions semblants, no és convincent, aquest Consell no creu que s'hagi vulnerat la intimitat del desaparegut al fer públic el seu nom complet. Que el Sr. S. S. M. estava desaparegut des de finals de juny de 2011 era ja conegut públicament per les notícies sobre el fet i sobre la recerca, publicades pel mateix diari El Punt Avui, de les que en queda constància a la web del diari, per les batudes de bombers, mossos i voluntaris i per les gestions fetes per la família i la Associació Inter-SOS per fer pública la desaparició, amb la finalitat de facilitar-ne la localització. El nom i la fotografia del desaparegut van aparèixer a la premsa, a Internet i a la pàgina web d'Inter-SOS.

El que la família s'hagués assabentat pels mitjans de la troballa dels ossos no sembla versemblant, ja que al relat d'El Punt Avui es citen unes declaracions de la mare fetes el dia abans de la publicació de la notícia, prova de que el periodista havia contactat amb ella abans de redactar-la. En tot cas, encara que fos així, tampoc seria la culpa dels mitjans.

2.- La publicació de dades "sensibles". La profusió de detalls, en els relats dels dos diaris, relacionats amb la troballa de les restes humanes, freguen, en opinió d'aquest Consell, la morbositat, i més tenint en compte que no es tracta d'una troballa arqueològica sinó d'unes restes recents que, a la mateixa notícia, s'atribueixen amb molta probabilitat (al 18/02/2013 es confirmava la pertinença de les restes a S. S. M.) a una persona coneguda, la desaparició de la qual havia estat notícia feia pocs mesos i la recerca de la qual era encara activa per part de la família i l'associació Inter-SOS. Expressions com "les restes estaven escampades per una zona molt àmplia....altres ossos molt grans podrien ser de vaca" (El Punt Avui) o com "...l'esquelet estava trossejat, no es descarta que per l'acció de les bèsties que viuen al bosc" (Diari de Girona), poden, sens dubte, ferir la sensibilitat de les persones que encara buscaven al seu fill desaparegut i, d'altra banda són detalls que no aporten res a la qualitat de la informació.

Més relleu adquireix la revelació (Diari El Punt Avui) de que el Sr. S. "va ser sotmès a una operació al cap per extirpar-li un tumor", tot comentant el previsible procés d'identificació de les restes humanes. Aquesta revelació sí que entra en conflicte amb l'article 6 del Codi Deontològic, quan diu " *aquest dret protegeix l'estricta confidencialitat sobre la salut o*

la malaltia de una persona com a nucli de la seva privacitat, malgrat la curiositat que pugui haver-hi en el cas de personatges coneguts públicament, fins i tot mes enllà de la seva mort”, així com amb l'article 9 quan diu: “Respectar el dret de les persones a la seva pròpia intimitat i imatge, especialment en situacions de vulnerabilitat i malaltia i en casos o esdeveniments que generin situacions d’aflixió o dolor...”. Si bé és cert que haver estat operat d’un tumor cerebral no és una circumstància que degradi la imatge d’una persona, també ho és que els límits de la privacitat sols pot fixar-los l’interessat que, en aquest cas, no podia fer-ho. Tampoc aquest detall del relat que, tot i no ser la única possibilitat d’identificació, pot ser interessant pels forenses o per la policia científica, no aporta res a la qualitat de la informació pel lector del diari.

A C O R D

El Consell de la Informació de Catalunya ha analitzat la queixa presentada per Inter-SOS, les notícies a les que fa referència aquesta queixa dels diaris El Punt Avui i Diari de Girona i les al·legacions del director d’El Punt Avui a les comarques gironines, i conclou que la revelació d’una malaltia (tumor cerebral) soferta pel jove desaparegut atempta contra la seva intimitat i, per tant, vulnera els articles 6 i 9 del Codi Deontològic.

Malgrat això, donades les circumstàncies del cas, la repercussió mediàtica que ja havia tingut en el seu dia la desaparició del jove i la difusió que se’n havia fet a la premsa local de les seves característiques físiques, aquesta vulneració del Codi pot qualificar-se de lleu i sense greus conseqüències.

El Consell vol aprofitar aquest cas per posar-lo com a exemple de com, freqüentment, l’afany per donar una informació detallada porta a oblidar a les persones què hi ha darrera de la notícia i els seus sentiments. Donar detalls o utilitzar expressions que poden ferir sensibilitats de les persones implicades, no aporta valor afegit al nucli de la notícia. En aquest sentit, el Consell de la Informació de Catalunya recomana una interpretació curosa de l’esperit dels articles 6 i 9 del Codi. Els periodistes han de respectar la sensibilitat de les persones que es poden veure afectades per un fet d’aquest tipus, la seva privacitat i intimitat, especialment en temes de salut i malaltia.

El Consell lamenta la manca de resposta per part del Diari de Girona.